

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **Kateřina Zajícová**, se sídlem Revoluční 891/50, Pod Bezručovým vrchem, Krnov, zastoupená advokátem Mgr. Romanem Měrkou, se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 11. 2021, č. j. MPSV-2021/109314-421/1, ze dne 20. 1. 2022, č. j. MPSV-2021/152980-421/1 a ze dne 4. 3. 2022, č. j. MPSV-2021/160798-421/1, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 4. 2023, č. j. 25 Ad 1/2022 - 63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě (dále jen „úřad práce“) výrokem I rozhodnutí ze dne 5. 3. 2021, č. j. BRA-T-2/2021, poskytl podle § 78a odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 8 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“)

žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 4. čtvrtletí roku 2020 v celkové výši 2 353 407 Kč a výrokem II téhož rozhodnutí jí neposkytl podle § 78a odst. 3 a 8 písm. e) téhož zákona příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu za stejné období v celkové výši 162 833 Kč. Výrok II tohoto rozhodnutí však k odvolání žalobkyně žalovaný zrušil rozhodnutím ze dne 17. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/56478-421/1, a věc vrátil úřadu práce k novému projednání. Ten následně výrokem I rozhodnutí ze dne 16. 8. 2021, č. j. BRA-T-76/2021, poskytl podle § 78a odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 8 písm. a) zákona o zaměstnanosti žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 4. čtvrtletí roku 2020 ve výši 0 Kč a výrokem II téhož rozhodnutí jí neposkytl podle § 78a odst. 3 a písm. e) téhož zákona příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu za stejné období v celkové výši 162 833 Kč.

[2] Úřad práce dále výrokem I rozhodnutí ze dne 1. 6. 2021, č. j. BRA-T-38/2021, poskytl podle § 78a odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 8 písm. a) zákona o zaměstnanosti žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 1. čtvrtletí roku 2021 v celkové výši 2 330 367 Kč a výrokem II téhož rozhodnutí jí neposkytl podle § 78a odst. 3, 6, 8 písm. c) a e) zákona o zaměstnanosti příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu za stejné období v celkové výši 170 585 Kč.

[3] Konečně výrokem I rozhodnutí ze dne 6. 9. 2021, č. j. BRA-T-77/2021, žalobkyni poskytl podle § 78a odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 8 písm. a) zákona o zaměstnanosti příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. čtvrtletí roku 2021 v celkové výši 2 626 875 Kč, výrokem II téhož rozhodnutí jí podle § 78a odst. 3, 6 a 8 písm. c) a e) zákona o zaměstnanosti neposkytl příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců za stejné období ve výši 14 048 Kč a výrokem III téhož rozhodnutí jí podle § 78a odst. 3 a 8 písm. e) zákona o zaměstnanosti neposkytl příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu za stejné období ve výši 109 495 Kč.

[4] Odvolání žalobkyně proti výrokům II těchto rozhodnutí a výroku III rozhodnutí č. j. BRA-T-77/2021 zamítl žalovaný v záhlaví uvedenými rozhodnutími.

[5] Žalobkyně podala proti rozhodnutím žalovaného žaloby, které krajský soud spojil ke společnému projednání a následně zamítl napadeným rozsudkem. V odůvodnění uvedl, že napadená rozhodnutí považuje za přezkoumatelná, neboť žalovaný jedním uceleným závěrem implicitně vypořádal všechny odvolací námitky.

[6] Dále poukázal na dopadající právní úpravu a dospěl k závěru, že další náklady vynaložené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením mohou být považovány za zvýšené náklady ve smyslu § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti jen tehdy, jsou-li nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením, respektive jen tehdy, jestliže by zaměstnavateli nevznikly, pokud by zaměstnával osoby bez zdravotního postižení. V opačném případě by totiž zaměstnavatelům vznikala neodůvodněná finanční výhoda, která by neodpovídala nárokům na zaměstnávání těchto osob. Účelem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti není poskytovat zaměstnavatelům

pokračování

jakoukoli konkurenční výhodu, ale kompenzovat jim zvýšení nákladů vzniklých zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Důkazní břemeno přitom nese zaměstnavatel jako žadatel o příspěvek, a proto je to on, kdo je povinen prokázat výši i nezbytnost výdajů.

[7] Žalobní námitky, podle nichž náklady na rozvoz jídla a pití připravovaných, dodělávaných či vydávaných osobami se zdravotním postižením či vydávaných manželem žalobkyně jsou nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením, neobsahují podle krajského soudu dostatek plausibilních tvrzení o tom, že se jedná o náklady uplatněné a související toliko se zaměstnáváním těchto osob. Přepravu totiž neprováděly osoby se zdravotním postižením, ani žalobkyni nevznikly žádné jiné náklady, které by byly omezeny pouze ve vztahu k jejich zaměstnání. Krajský soud proto uzavřel, že žalobkyně vynaložila náklady na dopravu jako běžný zaměstnavatel a nelze jí je proto přiznat jako náklady ve smyslu § 78a zákona o zaměstnanosti. Stejný závěr učinil i ve vztahu k nákladům vynaloženým na provozní zaměstnance, kteří určovali, přidělovali a rozdělovali práci dvěma zaměstnancům se sluchovým postižením.

[8] Krajský soud se neztotožnil ani s námitkou porušení zásad předvídatelnosti práva a legitimního očekávání, neboť obdobného zacházení jako v předchozích srovnatelných případech se účastník řízení může dovolávat jen tehdy, byl-li tento předchozí postup správního orgánu v souladu se zákonem. Nemůže se však domáhat, aby správní orgán nadále dodržoval svoji předchozí nezákonnou praxi. Žalovaný přitom podle něj řádně zdůvodnil, proč žalobkyni nevznikl nárok na poskytnutí příspěvku. Krajský soud se s jeho závěry ztotožnil a konstatoval, že žalobkyně neprokázala účelnost, efektivnost a hospodárnost nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Bez naplnění těchto podmínek jí nelze nárok na předmětný příspěvek přiznat. Důkazy, které k prokázání svých tvrzení navrhla, přitom podle krajského soudu nebyly způsobilé tento závěr zvrátit, proto je pro nadbytečnost neprovedl a žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž uplatnila důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[10] Stěžovatelka má za to, že činnosti, které podle krajského soudu prováděli provozní zaměstnanci, jsou i podle metodického pokynu žalovaného či zveřejněných informací pro zaměstnavatele činnostmi, na které se zvýšený příspěvek na mzdové náklady provozního zaměstnance vztahuje, a proto jí měl být tento příspěvek vyplacen. Krajský soud podle ní nevzal v potaz, že činnost, kterou by vykonal jeden zdravý zaměstnanec, vykonává v případě zaměstnávání osob se zdravotním postižením více takových osob. Je totiž zřejmé, že tyto osoby nezvládnou ve většině případů vykonat takové množství práce jako osoby zdravé. O neodůvodněné finanční výhodě jejich zaměstnavatelů oproti zaměstnavatelům zdravých osob tak podle ní nelze vůbec hovořit.

[11] Má rovněž za to, že náklady na dopravu jídel připravovaných osobami se zdravotním postižením souvisely s jejich zaměstnáváním. Není totiž možné, aby tato jídla rozvážely

přímo osoby se zdravotním postižením. Zaměstnávání těchto osob je nákladné, a proto se stát snaží kompenzovat tyto náklady předmětnými příspěvků. Pokud krajský soud souvislost se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením v předložené věci neshledal, je jeho rozsudek podle stěžovatelky nezákonný.

[12] Dále namítá, že přezkumné orgány neuvedly, jaká kritéria naplní požadavek účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti nákladů vynaložených na dopravu. Z tohoto důvodu má za to, že krajský soud aproboval svévolné správní rozhodnutí.

[13] Stěžovatelka se i nadále domnívá, že správní orgány porušily zásadu předvídatelnosti práva a legitimního očekávání. V minulosti jí totiž byl příspěvek na dopravu úřadem práce poskytnut, což žalovaný aproboval. Napadený rozsudek je podle ní nezákonný, neboť v rozhodném období nedošlo ke změně zákona o zaměstnanosti, která by podmínky příspěvků zpřísnila.

[14] Krajský soud se podle ní dopustil pochybení i tím, že pro nadbytečnost zamítl její důkazní návrh na provedení svědecké výpovědi jejího manžela, kterým chtěla prokázat účelnost, efektivnost a hospodárnost nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením.

[15] Napadený rozsudek i správní rozhodnutí porušují podle stěžovatelky rovněž právo osob se zdravotním postižením na zvláštní ochranu v pracovněprávních vztazích zakotvené v čl. 29 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 26 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a čl. 15 Evropské sociální charty. Nejvyššímu správnímu soudu proto navrhla, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na § 78a odst. 12 písm. a) bod 1 zákona o zaměstnanosti. Z dikce tohoto ustanovení podle něj vyplývá, že pro vznik nároku na zvýšený příspěvek na mzdové náklady provozního zaměstnance je nezbytná osobní přítomnost jak osoby se zdravotním postižením, tak i provozního zaměstnance, neboť není-li provozní zaměstnanec přítomen, nemůže osobě se zdravotním postižením pomoc poskytnout. Poukázal také na rozsudek ze dne 31. 5. 2017, č. j. 7 Ads 285/2016 - 35, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že nejde o samostatný nárok, ale pouze o zvýšení již poskytnutého příspěvku, který je bezpochyby vázán ke konkrétnímu zaměstnanci se zdravotním postižením. Pro vznik nároku na tento příspěvek je tedy podle žalovaného třeba, aby konkrétnímu zaměstnanci se zdravotním postižením poskytl pomoc konkrétní provozní zaměstnanec či pracovní asistent, na kterého je příspěvek žádán. K tomu však mohlo v předložené věci jen obtížně dojít, jestliže zaměstnanec se zdravotním postižením, kterému měla být pomoc poskytnuta, pracoval na jiném pracovišti než provozní zaměstnanci a žalobkyně nad rámec obecného a univerzálního popisu činnosti provozních zaměstnanců nijak neupřesnila, v čem tedy tato pomoc spočívala.

[17] Ke druhé sporné otázce, nepřiznání zvýšeného příspěvku na dopravu, žalovaný uvedl, že jak z § 78a odst. 12 písm. b) zákona o zaměstnanosti, tak i z Informací pro zaměstnavatele vyplývá, že se musí jednat o dopravu související se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. To však znamená, že náklady na dopravu musí vzniknout při výkonu závislé práce osobami se zdravotním postižením. Jestliže dané náklady,

pokračování

byť na dopravu výrobků či materiálu, nespojuje se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, není stanovená podmínka splněna. V předložené věci je podle žalovaného zřejmé, že předání jídla (finálního produktu) k doručení zákazníkovi prostřednictvím externí přepravní služby již žádnou spojitost se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením nemá. Výkon jejich práce je totiž předáním jídla k dopravě ukončen.

[18] Žalovaný dále uvedl, že úřad práce v souladu s § 78a odst. 8 písm. e) zákona o zaměstnanosti neposkytne zvýšení příspěvku či jeho části v případě, že další náklady nebudou prokazatelně souviset se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Z toho podle něj vyplývá, že ne všechny náklady, které zaměstnavatelům na chráněném trhu práce vznikají, jsou uznatelnými náklady. Je proto třeba rozlišovat mezi náklady vznikajícími již z pouhého důvodu zaměstnávání fyzických osob a náklady vznikajícími ze specifického důvodu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

[19] Požadavek účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti vynaložených nákladů podle žalovaného vyplývá výslovně ze zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, a implicitně také z § 78a zákona o zaměstnanosti. Pokud by se totiž zaměstnavatel choval nevhodně a vynakládal vyšší náklady, než je nutné, pak nelze mít za to, že daný náklad prokazatelně souvisí se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, neboť takový náklad nemusel vůbec vzniknout a zaměstnávání osob se zdravotním postižením na něj nemá vliv.

[20] Žalovaný nesouhlasí se stěžovatelkou v tom, že by svým rozhodnutím aproboval nezákonnou správní praxi. Zrušil sice prvostupňové správní rozhodnutí, protože úřad práce nesprávně uvedl, že zvýšené náklady na dopravu nelze pro účely příspěvku uznat pro nedostatek náležitého živnostenského oprávnění, avšak současně ve zrušujícím rozhodnutí poznamenal, že úřad práce může zkoumat účelnost těchto nákladů a také to, zda souvisejí se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Z pouhé skutečnosti, že v následném rozhodnutí úřad práce přiznal stěžovateli příspěvek na dopravu, nelze dovozovat, že žalovaný jeho rozhodovací důvody aproboval – přiznáním příspěvku se totiž vůbec nezabýval.

[21] Žalovaný rovněž nemá za to, že by správní orgány svým postupem zasáhly do práv osob se zdravotním postižením chráněných Listinou základních práv a svobod nebo mezinárodními smlouvami. Ustanovení, na která v souvislosti s touto námitkou stěžovatelka odkazuje, jsou podle žalovaného natolik obecná, že nelze bez dalšího dovést, že by správní orgány do nich svým postupem zasáhly. Navíc podstatná část příspěvku tvořeného zejména mzdovým příspěvkem podle § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti byla stěžovateli pravidelně přiznávána. Sporná částka zvýšeného příspěvku na dopravu tvoří pouze menší část celkového příspěvku. Z uvedených důvodů proto Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

[22] Stěžovatelka ve své replice s odkazem na informace Ministerstva práce a sociálních věcí, sekce státního tajemníka, oddělení koordinace státní služby, poskytnuté podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, uvedla, že výše příspěvku na dopravu vyplacená úřadem práce postupně od čtvrtého kvartálu roku 2019 velmi významně klesá. Z toho dovozuje, že za současného výkladu žalovaného není možné splnit podmínky

pro zvýšení daného příspěvku o náklady na dopravu. Postup správních orgánů podle ní vedl k tomu, že musela propustit 60 handicapovaných osob, což je zcela v rozporu s motivačním charakterem posuzovaného příspěvku, jenž má stimulovat zájem podnikatelů o zaměstnávání osob se zdravotním postižením a kompenzovat případné snížené výnosy a zvýšené náklady související s jejich zaměstnáváním.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v intencích § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a v rozsahu uplatněných námitek. Vady, ke kterým by musel přihlídnout z úřední povinnosti, neshledal a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[24] Stěžovatelka v kasační stížnosti předně namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Tuto vadu přitom spatřuje v jeho nedostatečném odůvodnění, neboť krajský soud podle ní neuvedl, proč přeprava jídel, na jejichž přípravě se podíleli zaměstnanci se zdravotním postižením, nenaplňuje kritérium účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti.

[25] Krajský soud se v odst. 12 napadeného rozsudku ztotožnil se závěrem žalovaného, že pro přiznání příspěvku na zvýšené náklady ve smyslu § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti je nutné prokázat, že tyto náklady by nevznikly, pokud by žalobkyně namísto osob se zdravotním postižením zaměstnávala osoby bez zdravotního postižení. Vysvětlil přitom, že tento požadavek vyplývá přímo ze samotné podstaty příspěvků poskytovaných podle § 78a zákona o zaměstnanosti, jejichž obecným smyslem je stimulovat zájem podnikatelů o zaměstnávání osob se zdravotním postižením a kompenzovat případné snížené výnosy a zvýšené náklady z důvodu jejich zaměstnávání. Z toho pak dovedl, že příspěvek na zvýšené náklady může být přiznán pouze tehdy, pokud jsou náklady vynaloženy důvodně a tedy jsou-li nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V opačném případě by totiž podle něj vznikala zaměstnavatelům neodůvodněná finanční výhoda, která by neodpovídala nárokům na zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Účelem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti však není poskytovat zaměstnavatelům jakoukoli konkurenční výhodu, ale pouze kompenzovat zvýšení nákladů vzniklých zaměstnáváním těchto osob. V následujícím odstavci (odst. 13) pak krajský soud poukázal na to, že námitka žalobkyně, že přepravní společnost rozvážela jídla a pití, které zaměstnanci se zdravotním postižením připravovali, dodělávali a vydávali, neobsahuje dostatek plausibilních tvrzení o tom, že se jedná o náklady uplatněné a skutečně související pouze se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Uzavřel proto, že pokud přepravu neprováděly přímo osoby se zdravotním postižením, pak šlo o náklady, které žalobkyně vynaložila jako běžný zaměstnavatel.

[26] Z uvedeného je zcela zřejmé, že krajský soud nepovažoval náklady na rozvoz jídel za náklady související se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, neboť stěžovatelka neprokázala, že by jí vznikly právě v souvislosti se zaměstnáváním těchto osob, respektive neprokázala, že by jí tyto náklady nevznikly, pokud by zaměstnávala pouze osoby bez zdravotního postižení. Tímto závěrem však zároveň jednoznačně vysvětlil, proč uvedené náklady nesplňují kritérium účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti. Jestliže totiž šlo o náklad, který by stěžovatelka musela vynaložit bez ohledu na skutečnost,

pokračování

zda se na přípravě rozvážených jídel podíleli zaměstnanci se zdravotním postižením či zaměstnanci bez zdravotního postižení, pak takový náklad bez dalšího nesplňuje kritérium účelnosti, neboť cílem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti je kompenzovat zaměstnavatelům snížené výnosy nebo zvýšené náklady z důvodu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, a nikoli jakékoli náklady, které jim v rámci jejich podnikatelské činnosti vzniknou. Nebylo proto nutné, aby se krajský soud dále podrobněji zabýval otázkou efektivnosti a hospodárnosti těchto nákladů. Z tohoto důvodu pak ani nelze jeho rozsudek (a ani rozhodnutí správních orgánů založených na stejném závěru) považovat za svévolné. Námitka nepřezkoumatelnosti je proto nedůvodná.

[27] Pokud jde o věcnou kasační argumentaci, stěžovatelka nijak nereaguje na klíčový závěr, který v souvislosti se zvýšeným příspěvkem na další náklady ve smyslu § 78a odst. 3 a 12 písm. a) a b) zákona o zaměstnanosti učinil krajský soud, a sice, že stěžovatelka by na něj měla nárok pouze tehdy, jestliže by prokázala, že náklady provozních zaměstnanců a náklady na dopravu by jí nevznikly, pokud by zaměstnávala místo osob se zdravotním postižením osoby bez zdravotního postižení. Vzhledem k tomu, že to se jí v řízení před správními orgány nepodařilo, nárok na tento příspěvek jí nevznikl. Její námitka, že i metodika správních orgánů považuje činnosti, které provozní zaměstnanci vykonávali, za činnosti, na které se zvýšený příspěvek na mzdové náklady provozního zaměstnance vztahuje, tento klíčový závěr krajského soudu nemůže zpochybnit. Uvedené činnosti (určování, přidělování a rozdělování práce, její kontrola a zabezpečování prostředků) sice i podle krajského soudu mohou být obecně považovány za zvýšené mzdové náklady provozních zaměstnanců, avšak nikoli bez dalšího. I na ně se totiž vztahuje podmínka vyplývající z § 78a odst. 8 písm. e) zákona o zaměstnanosti, aby náklady prokazatelně souvisely se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Skutečnost, že osoby se zdravotním postižením ve většině případů nezvládnou vykonat takové množství práce jako osoby bez zdravotního postižení, nijak souvislost dalších nákladů vynaložených na provozní zaměstnance či na dopravu výrobků nevysvětluje. Ostatně tuto skutečnost má reparovat především příspěvek podle § 78a odst. 1 a 2 zákona o zaměstnanosti a měsíční paušální částka 1000 Kč, která je k němu na náklady vynaložené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením vyplácena. Tento příspěvek přitom stěžovatelce přiznán byl.

[28] Stejně irelevantní je i stěžovatelčina námitka, že není možné, aby osoby se zdravotním postižením rozvážely jídla, která připravují. Krajský soud správně poukázal na to, že náklady na tuto dopravu stěžovatelka vynaložila jako běžný zaměstnavatel. V době pandemie nemoci COVID-19 byl omezen provoz všech restaurací, nikoli jen bistra stěžovatelky. Náklady na dopravu připravovaných jídel tak museli vynaložit všichni zaměstnavatelé, kteří se nehodlali spokojit pouze s jejich prodejem prostřednictvím výdejového okýnka, a to bez ohledu na to, zda zaměstnávali či nezaměstnávali osoby se zdravotním postižením.

[29] Na zákonnost napadeného rozsudku pak nemá vliv ani skutečnost, že krajský soud neprovedl pro nadbytečnost výslech manžela stěžovatelky, kterým hodlala prokázat důvodnost nároku na zvýšený příspěvek na další náklady provozních zaměstnanců. Krajský soud totiž při přezkoumání rozhodnutí vychází v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Vzhledem k tomu, že zvýšený příspěvek na další náklady vynaložené na zaměstnávání osob

se zdravotním postižením je poskytován na základě žádosti, je to stěžovatelka, která musí prokázat, že má na jeho poskytnutí nárok. Bez její iniciativy totiž správní orgán jen těžko zjistí, jakou konkrétní činnost provozní zaměstnanci vykonávali ve vztahu k zaměstnancům se zdravotním postižením. To však znamená, že soudní přezkum jeho rozhodnutí se omezuje pouze na otázku, zda stěžovatelka ve správním řízení unesla své důkazní břemeno či nikoli, respektive zda žalovaný ze zjištěných skutečností vyvodil správné skutkové závěry. Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatelka ve správním řízení neunesla své důkazní břemeno, neboť neprokázala účelnost, efektivnost a hospodárnost nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Nejvyšší správní soud přitom s krajským soudem souhlasí v tom, že bez naplnění těchto podmínek nemá stěžovatelka na daný příspěvek nárok a souhlasí s ním i v tom, že za této situace by bylo nadbytečné navržený důkaz provádět, neboť stěžovatelka byla povinna nárok na příspěvek prokázat již ve správním řízení. Krajský soud totiž nepokračuje ve správním řízení, pouze kontroluje, zda rozhodnutí žalovaného s ohledem na zjištěný skutkový stav ob stojí. Tento důkaz pak na návrh stěžovatelky neprovedl ani Nejvyšší správní soud, neboť skutečnost, že v této otázce neunesla své důkazní břemeno, jím nemůže dodatečně zvrátit.

[30] Nezákonnost napadeného rozsudku nezpůsobuje ani námitka, že žalovaný svým postupem aprobeoval nezákonnou praxi úřadu práce. Žalovaný má jednak pravdu v tom, že pokud neměl možnost tuto praxi korigovat, pak pouhá skutečnost, že se prvostupňové správní rozhodnutí, kterým byl příspěvek na další náklady stěžovatelce přiznán, stalo pravomocným, neznamená, že žalovaný nezákonnou správní praxi aprobeoval. Na druhou stranu i kdyby tak učinil, zákonost rozsudku krajského soudu by to neovlivnilo. Krajský soud totiž správně poznamenal, že stěžovatelka se může domáhat pouze dodržování takové praxe, která se pohybuje v zákonných mezích. I kdyby jí byl, byť opakovaně, přiznáván příspěvek, ačkoli na něj nemá nárok, tak to správní orgány a ani soudy při posuzování dalších žádostí nijak nezavazuje.

[31] Nedůvodná je konečně i námitka, že napadený rozsudek i správní rozhodnutí porušují právo osob zdravotně postižených na zvláštní ochranu v pracovněprávních vztazích zakotvené v ústavních a mezinárodních právních předpisech, neboť postup správních orgánů v konečném důsledku vedl k tomu, že stěžovatelka byla nucena osoby se zdravotním postižením ze zaměstnání propustit. K tomu je třeba uvést, že stěžovatelka na zvýšený příspěvek nemá nárok jen z toho důvodu, že zaměstnává osoby se zdravotním postižením. Nárok jí vznikne až tehdy, splní-li všechny stanovené podmínky. Její tvrzení je nadto i značně nevěrohodné, neboť správní orgány jí za každé z přezkoumávaných období přiznaly příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve výši přesahující dva milióny korun českých. Nepřiznaný zvýšený příspěvek na další náklady přitom v uvedených obdobích nepřesáhl částku 200 000 Kč. Jestliže i navzdory výrazné státní podpoře stěžovatelka propustila své zaměstnance, pak je otázkou, zda se tak stalo v důsledku neposkytnutého zvýšeného příspěvku na další náklady vynaložené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením nebo v důsledku kvality jejího podnikání.

[32] Nejvyšší správní soud již jen pro úplnost doplňuje, že z informací vyžádaných podle zákona o svobodném přístupu k informacím nelze bez dalšího dovozovat, že výklad zastávaný žalovaným a krajským soudem vede k tomu, že není možné splnit podmínky pro zvýšení daného příspěvku o náklady na dopravu. Skutečnost, že podíl nákladů

pokračování

na dopravu na zvýšeném příspěvku ve smyslu § 78a odst. 3 zákona o zaměstnanosti, který v prvním kvartálním období roku 2023 úřad práce přiznal žadatelům ve svém správním obvodu, činil pouze 3,4 %, sama o sobě neprokazuje, že zastávaný výklad neumožňuje stanovené podmínky splnit.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. zamítl.

[34] O nákladech řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, kasační soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 24. října 2024

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu